

Zera Shimshon

by Rabbi Shimshon Chaim Nachmani zt"l

Published Mantua 1778*

Chapter XXXI: Emor (Lev. 21:1–24:23)

Essay 14. The commandment of the Menorah

מדרש רבה על פסוק "צו את־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן וְכוּ', "אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ" מִי כָמוֹךָ בְּעֲלִיּוֹנִים, מִי כָמוֹךָ בְּתַחְתּוֹנִים, מִי כָמוֹךָ שְׁאֵתָהּ כּוֹבֵשׁ עַל מִדַּת הַדִּין, אֵתָהּ מֵאִיר לְעֲלִיּוֹנִים וּלְתַחְתּוֹנִים, אֵתָהּ מֵאִיר לְכָל בָּאֵי הָעוֹלָם וְאֵתָהּ מִתְאַוָּה לְאוֹרָן נֶשֶׁל יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הִיא דְּכַתִּיב, "צו את־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" עכ"ל. קִשְׁשָׁה דְּמָה עֲנִינָן כָּאֵן "אֵתָהּ כּוֹבֵשׁ עַל מִדַּת הַדִּין", וְאֵמַאי נִקֵּט כָּל כָּךְ כִּפְּלָל לְשׁוֹן שְׁהָרִי "אֵתָהּ מֵאִיר" וְכוּ', הֵינֵנו "מִי כָמוֹךָ" דְּאָמַר מְעִיקְרָא.

There is a **Midrash Rabbah** on the verse, **“Command the children of Israel to bring you clear oil of beaten olives for lighting, for kindling lamps regularly.”**¹:

“G-d, who is like You”²—who is like You among the Heavenly beings, who is like You among those on earth, who is like You, that You subdue the attribute of justice, You illuminate for the Heavenly beings and for those on earth, You illuminate for all the inhabitants of the world, and You desire the light of Israel. This is [the meaning of] what is written: “Command the children of Israel.”

- Lev. Rabbah 31:1

A difficulty is what the relevance here is of **“You subdue the attribute of justice,”** and why does it use so much repetition, as **“You illuminate”** is included in **“who is like You,”** which was already stated.

וְיֵשׁ לֵזְמַר דְּאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק "וְעַל־מִי לֹא־יָקוּם אוֹרָהּ", מִי בָּא מְכַל בָּאֵי עוֹלָם וְאָמַר לִי סִמָּה בְּיוֹם וּלְבִנְיָה בְּלִילָה. עכ"ל. עוֹד אָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק "בִּבְקָר בִּבְקָר מִשְׁפָּטוֹ יִתֵּן לְאוֹר לֹא נֶעְדָּר", שֶׁבְּכָל יוֹם יוֹם יוֹשֵׁב הַקֶּב"ה בְּדִין עִם שְׁמֵשׁ וְיָרֵחַ שְׁאֵינָם רוֹצִים לְצַאת בְּשִׁבְלִי אוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּחֲוִיִּים לָהֶם וְכוּ' עכ"ל.

It may be said that it's brought in the Midrash on the verse, **“On whom does His light not shine,”**³ **“who from all the inhabitants of the world ever said: the sun did not shine for me by day, and the moon by night.”**⁴

* English translation: Copyright © 2025 by Charles S. Stein. Additional essays at <https://www.zstorah.com>

¹ Lev. 24:2.

² Ps. 71:19.

³ Job 25:3.

⁴ Lev. Rabbah 31:6.

They also said in the Midrash on the verse, “He issues judgment every morning, as unfailing as the light,”⁵ that every single day the Holy One, Blessed be He, sits in judgment of the sun and the moon, who do not want to emerge to illuminate the world because of those people who indict them [as objects of idolatry] because [the people] bow down to them, etc.⁶

ובפרשת [תצוה] אמרו במדרש רבה דענין המנורה משל לפקם וסומא שהיו מהלכים בדרך והיו פקם מנהיג את הסומא, אמר לו פקם לסומא כשבאו לביתם צא והדלק לי את הנר כדי שלא תחזיק לי טובה ממה שעשיתי עמך בדרך. ואף הקב"ה צוה את המנורה לישראל כדי שלא יחזיקו לו טובה ממה שעשה עמם והאיר להם הדרך. אמנם על טעם זה יש להקשות שהרי אין המשל דומה לנמשל, דבשלמא הוה הפקם צריך לנר אבל כאן הקב"ה אינו צריך כלל לאורן של ישראל.

In the parashat of [Tetzaveh], the Midrash Rabbah says that the matter of the Menorah is a parable to a sighted man and a blind man who were walking along the way, and the sighted one was leading the blind one. When they arrived at their home, the sighted one said to the blind one: go and light the lamp for me, so that you will not feel indebted for what I did for you on the way. So too the Holy One, Blessed be He, commanded the Menorah to Israel so that they would not feel indebted for what He did for them in lighting the way in the wilderness with the pillar of fire.⁷

However, we can question this reason, for the parable of the blind man lighting the lamp for the sighted man is not similar to the moral lesson that the Jewish lit the Menorah for G-d. There, the sighted man needs the lamp, but here, the Holy One, Blessed be He, does not need at all the light of Israel.

וזו היא ממש פגומת מדרשנו שהביא על פסוק "צו את בני ישראל" הפסוק של "מי כמוך" וכו', כלומר בנדאי צריך טעם למה צוה הקב"ה מצות הדלקת הנרות, ואין לומר כטעם המדרש של פרשת [תצוה] הנ"ל משל לפקם וסומא, שהרי הוא אינו צריך כלל לאורה. אלא אדרבא הוא מאיר לעליונים ותחתונים, והיינו מי כמוך בעליונים, מי כמוך בתחתונים, שהתחיל בו המדרש. ולא די שאתה מאיר לצדיקים אלא אף לרשעים, ומשום הכי הוסיף מי כמוך שאתה כובש מדת הדין ומוציא השמש להאיר אף לאומות. ואם כן אי אפשר לומר שטעם מצות הנרות היא כמשל הפקם והסומא כנ"ל.

This question is precisely the intent of our Midrash, which brings on the verse “Command the children of Israel” the verse “Who is like You,” etc. That is to say: indeed, we need a reason why the Holy One, Blessed be He, commanded the mitzvah of lighting the lamps. It cannot be said to be for the reason in the Midrash of parashat [Tetzaveh] above, the parable of the sighted man and the blind man, for He does not need their light at all.

On the contrary, He illuminates the Heavenly and earthly realms, and this is the meaning of “Who is like You among the Heavenly beings, who is like You among the earthly beings,” with which the Midrash began.

⁵ Zeph. 3:5.

⁶ Lev. Rabbah 31:9.

⁷ Ex. Rabbah 36:2.

Not only do You illuminate the righteous, but even the wicked; that is why it added: “Who is like You, who subdues the attribute of justice,” and causes the sun to shine even for the nations. If so, it is impossible to say that the reason for the commandment of the lamps is like the parable of the sighter man and the blind man mentioned above.

אבל צדייך היינו יכולים לתרץ המקדש הנ"ל דמירי שהפקח אומר לסומא להדליק לו הנר בשעה שאינו צריך לו כלל, כגון שצדייך הוא יום והסומא אינו יודע להבחין. אי נמי שיידליק לו הנר ביום ממש שאומר שצריך לו כגון לחתום אגרת וכיוצא ולפי האמת אינו צריך לו כלל וגם הסומא אינו נהנה כלל.

But we could still resolve that Midrash by saying that it is speaking of a case where the sighted man tells the blind one to light the lamp at a time when he does not need it at all, such as when it is still daytime, but the blind man doesn't know how to distinguish this.

Alternatively, that the sighted man says that [the blind man] should light the lamp specifically during the day, while saying that he needs it, such as for signing a letter or the like, but in truth, he does not need it at all, and the blind man also does not benefit from it.

ומעתה הני שפיר המשל דומה לנמשל, שהרי הנרות של המקדש אסורים בהנאה לנו וגם הקב"ה אין לו צורך מאלו הנרות. ולפיכך המקדש שלנו הוסיף לומר אתה מאיר לעליונים ולמתתונים, ואף לאותם שאין להם זכות כלל והיינו לכל באי עולם, וכל זה אתה עושה בחנם, ואינך מקפיד אם צריכים להחזיק לה טובה. ומה טעם יש להקפיד על מה שעשית עמנו באותו פעם יותר ממה שאתה עושה עמנו בכל יום ובכל שעה, וזהו ואתה מתאנה לאורן של ישראל. אלא ודאי שלא צוית לנו את המנורה אלא כדי לזכותינו במצוה זו.

Now, with that understanding, the parable that the sighted person asked for the lamp even though he didn't need it fits the moral lesson as to why G-d commanded us to light the Menorah, since the Temple lamps are forbidden for our use, and the Holy One, Blessed be He, has no need at all from these lamps.

Therefore, our Midrash added: “You illuminate the Heavenly and earthly realms,” and even for those who have no merit at all—that is, for all the inhabitants of the world—and all this You do for free, and You do not insist that we need to repay you with goodness.

So why would You be strict regarding what You did for us that one time when you guided us in the wilderness, more than what You do for us every day and every hour? This is the meaning of “and You desire the light of Israel.” Rather, certainly, You commanded us the Menorah only to grant us merit through this mitzvah.

* * *